

# टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

## नृत्यकला पारंगत (एम.ए) कथक

परीक्षा : जून - २०२५

प्रथम सत्र

विषय : भारतीय देवता (24 E MAK-114)

| दिनांक: ५/०६/२०२५                                                                                                          | गुण: १०० | वेळ: दु. २.०० ते ५.०० |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|-----------------------|
| सूचना: १) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. २) प्र.१. अनिवार्य आहे. ३) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.                              |          |                       |
| प्र.१. कथक नृत्यात कोणकोणत्या देवतांवर आधारित नृत्य प्रस्तुति केल्या जातात उदाहरणासहित स्पष्ट करा.                         | (२०)     |                       |
| प्र.२. प्रतिमा शास्त्रा विषयी सविस्तर लिहून नर्तकास या शास्त्राचा अध्ययनात होणारा उपयोग स्पष्ट करा.                        | (२०)     |                       |
| प्र.३. टिपा लिहा.                                                                                                          | (२०)     |                       |
| १. गणपती                                                                                                                   |          |                       |
| २. दुर्गा                                                                                                                  |          |                       |
| प्र.४. एखाद्या देवतेवर आधारित कथक नृत्यातील दोन गतभाव प्रसंगांचे वर्णन करून त्या उपयोगात आणलेल्या मद्रांचे स्पष्टीकरण करा. | (२०)     |                       |
| प्र.५. शिव, विष्णू, सरस्वती या देवतांविषयी थोडक्यात लिहून त्यांचे कथक नृत्यातील प्रस्तुतीतील स्थान स्पष्ट करा.             | (२०)     |                       |
| प्र.६. खालील दैवतांचे स्वरूप स्पष्ट करा. (अस्त्र, लांछन, वाहन, स्वरूप)                                                     | (२०)     |                       |
| १. दुर्गा २. कार्तिकेय ३. कृष्ण ४. नटराज                                                                                   |          |                       |

### English Translation

#### Dance - Indian Gods and Goddesses (24 E MAK-114)

**Instructions:** 1) Attempt **any Five** questions from the following.

2) **Q.1** is compulsory

3) All Questions carry equal marks.

- |                                                                                                               |      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| <b>Q.1</b> In Kathak Dance which Gods and Goddesses are performed, state briefly with examples.               | (20) |
| Write a detail about iconography and explain how study of iconography is useful to a Kathak Dance.            | (20) |
| <b>Q.2</b> Short Notes-                                                                                       | (20) |
| 1. Ganpati                                                                                                    |      |
| 2. Durga                                                                                                      |      |
| <b>Q.3</b> State briefly about 2 gatbhavs performed in Kathak on a specify god and state use of mudras in it. | (20) |
| <b>Q.4</b> Write about Shiva, Vishnu, Sarswati and their status in Kathak Dance.                              | (20) |
| <b>Q.5</b> Write about appearances of the following Gods-                                                     | (20) |
| 1. Durga 2. Kartikeya 3. Keishna 4. Natraj                                                                    |      |
| (include Astra, Lanchhan, Vahana)                                                                             |      |